

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 3 — —
 Negyvégre . . . 1 — 50 —
 Egy órára . . . — 50 —
 Egy egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
 PECSSETT, Széchenyi-tér 12-ik szám
 (Nadosy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 székhelyére vonatkozó felirato-
 zások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:
 PECSSETT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.
 —
 Kéziratok vissza nem adának
 —
 Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek föl
 Előfizetések elfogadottnak még
 valamennyi könyvkereske-
 dési helyen.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér) Böhm Manó (fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben
 minden helyeken előfizetések is elfogadottnak.

A vásárcsarnokok intézménye.

Nagyvárosok életében alig játszik valami oly fontos szerepet, mint a közlekedés, s talán egy sincs, mely oly közelről érdekelné a lakosság minden rétegét kivétel nélkül, mint éppen ez.

Midőn most a piac-rendezés kérdésének egy nagyon is kis részével foglalkozik a város rendészeti bizottsága és tanácsa; mikor több oldalról vetik föl a centralizált piac alkalmatlansága folytán a decentralizált piacok eszméjét, mert napról-napra nyilvánvalóbb lesz, hogy a mostani állapot — jobban mondva az ősi állapot a mai viszonyok közt — tarthatatlan: nem lesz időszertlenül a közlekedéssel kissé foglalkoznunk annál is kevésbé, miután a közönség igen nagy része egészen téves fogalmakat alkot magának róluk, mint igen gyakran oly dolgokról, melyeket nem ismer. — Innen magyarázható azon jelenség is, hogy sokan nemhogy kívánatosnak tartanák azoknak életbe léptetését, sőt ellenkezőleg, félnek tőlük, miután nézetük szerint az a nélkül is drága érlelmi cikkek még inkább meg fognak drágulni.

Alapjában véve pedig a vásárcsarnokok intézménye oly egyszerű és természetes kereskedelmi elveken alapszik, oly sok előnyvel jár a termelőre, fogyasztóra, nemkülönben az elárusítással foglalkozóra nézve egyaránt, hogy az ember méltán csodálkozhatik a lelett, miért nem keletkeztek vásárcsarnokok már régesrég, miután nagyvárosok élemezésének szüksége hajdan is csak egy fennállott, mint ma.

Ennek daczára a dolog eltekintve néhány szerény kísérlettől, nagyon is új. A legelső: Londonban és Párisban e század közepe táján keletkeztek; s csak annak második felében kezdetek általánosabban elterjedni. Londonban jelenleg körülbelül 50, Párisban pedig 30 a vásárcsarnokok száma, s e két város az, melyben a közlekedés kérdése helyesen van berendezve. A legújabb időben melléjük sorakozik Berlin, az utolsó évtizedben különböző városrészekben létesített s még most is szaporítani szándékolt vásárcsarnokok felállítását.

Csaknem bizonyos, hogy néhány évtized elteltével nagyvárosi ember nem fogja tudni elgondolni, miként lehetett azokat nélkülözni s miként tudták a jelenlegi nagyon is kezdetleges piaci berendezést megtűrni.

Hogy piacaink tisztasági, közegészségi, közlekedési és szépségügyi szempontból mennyire meg nem felelők, eléggé láthatjuk, ha reggeli sétát teszünk valamelyik piaczon hetivásár alkalmával; nem is említve azt a kárt és veszteséget, valamint kellemetlenséget, melyet a vevőknek s még nagyobb mértékben az eladóknak, az időjárás szeszélyei, vagy pedig egyes évszázak zordsága miatt történők kell. Mily baj az eladóra nézve, ha például rossz időben vevőinek csak kis része jelenik meg s hogy árui nyakán ne maradjanak s meg ne romoljanak, kénytelen azokat potomon elvesztesgetni. Mi természetesebb, mint hogy a legelső kedvező alkalmat felhasználva, veszteséget magasabb árak által pótolni igyekezzik.

Ha dél felé teszünk meg sétánkat, valóságos Jeruzsálem pusztulását látjuk, mert a térnek egy bizonyos időre üresnek kell lennie. Csak a sok mindenféle hulladék árulja el előbbi rendeltetését. Az utcáseprők nagyjából eltisztogatják ugyan a szemetet, de orronk csak megérzi annak a szálfele zerves portékának jelenlétét, melyből a seprés daczára is még mindig elég maradt arra nézve, hogy a levegőt megrontsa. Ennek következménye azután, hogy szabad tereink tiszta friss levegő helyett egészségtelen büzt terjesztenek.

Ha most azt kutatjuk, hová viték a felmaradt zöldséget, gyümölcsöt stb. azt fogjuk látni, hogy a legtöbb esetben dohos földalatti helyiségekbe. Ez azonban még nem a legrosszabb, mert igen sok esetben lakókkal tulzsufolt ronda pinzellakásokba, melyekben mindig impregnálódik azzal a miázmas romlott levegővel, melyre még csak gondolni sem jó. — Legyenek azonban a raktárul szolgáló helyiségek bármilyenek — mindenesetre pénzbe kerülnek, a folytonos ide-oda való hurcolkodás sincs ingyen s egész természetes, hogy ezen kiadásokat a fogyasztó közönségnek kell fedeznie, s azon károkat is megtérítenie, melyek általa keletkeznek.

Tekintve a termelőnek a fogyasztó közönséghez való viszonyát, azt tapasztaljuk, hogy a legtöbb élelmiszert, míg a vevő konyhájára kerül, 3—4, sőt gyakran még több kézen is megy keresztül, a mi azt természetesen megdrágítja: s miután nem számíthat állandó vevőre, helyzete igen bizonytalan, s fáradozásainak gyümölcsét rendszerint mások rakják zsebre: a vég-

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

A tyúkszem mint házasságkövetítő.

— Humoreszk. Irta: Gerlits Sándor. —

Szalady jegyző uramnál Pályiban névnapot ültek: Lajos napját. Lajos napja amugy is féltünnep minden jóra való magyar ember házában, hát aztán ha maga a gazda is erre a névre hallgat, az aztán a dupla valami! Volt is muri ennek okáért Pályiban olyan, hogy még a Bodri kutya is pucosot kapott a tejfeles pogácsához. Uramfia! — Mennyi vendég összeverődött erre a nagy napra a seregélyesi járásból. A koldusbíró attól tartott, hogy az egész falut föléli a nép. A rangbéliék közül ott voltak: a református pap K. Kovács Dániel uram Seregélyesről; Tömzsi Gyuri patyikus Dinnyésről; Cservary Tóni nagybirtokos Gyöngyösházáról; öv. Raesitóné asszonyság Vilma és Ludmilla leányaival; a helybeliek basznár, ispán, gazdasági irnokok, szolgabíró, esküdt, rektor, esend-biztos stb.

Azt meg kell adni, hogy a vendégek a nap méltóságához képest mindannyian kihuztak; mégis a jelen voltak között legjobban festett Cservary Tóni urambátyám, ki ugy ki volt nyalva, mint valami Kadetzky-huszár. Fején Kossuth-kalap volt árvalányhajú; testén szarvasbőr nadrág feszült; vállait rókaprémcs bekecs takarta; lábain pedig csak egy ragyogott a formásan ráncolt Napoleon-csizma.

Éppen nyolczat ütött a kakukkos óra, midőn a háziaszony, Szalady uram böbeszedű oldalbordája — a közpöcs Petronella — felszólitotta a vendégeket, hogy tessék asztalhoz ülő: ki van találva.

Az első hely — miután a ház asszonya nem ült asztalhoz — a nagytiszteletű urnak jutott; ettől jobbra ült Raesitóné, balra Cservary Tóni urambátyám s így tovább bizonyos rangfokozat szerint.

Raesitóné elsőszülött leányát — a bájós Vilmat — a cselészövé háziaszony Tóni bátyám mellé ülteté, bár jól tudta, hogy a jó öreg idegenkedik a fiatal helybelyektől, mióta egy szép szénészövé miatt végzetes párbajt kellett vívnia egyik legjobb barátjával. Ez az affair volt oka,

hogy a különben jovialis férfi végkép lemondott a házasságról.

Tóni bátyám azonban csakhamar urává lett kinos helyzetének és oly kedélyes társalgásba elegyedett bájós szomszédnőjével, hogy az szinte feledte az öszbe csavarodó férfiú vállaira nehezedett öt x-et.

Tömzsi barátunk, ki mellett a szende Ludmilla csaknem nőnoba (ha ugyan ismerték e modern betegséget Pályiban) esett az unalomtól, mindezit kaján irigységgel figyelte; lelkesben kesért mély fájdalom, gyomrában a kitűnő étel-ek és italok láttára gyártatlan étvágy támadt s ennek a két különböző érzelmeknek, illetőleg érzetnek harcza okozta gyászos hallgatagságát. Az igazság kedvéért kellett mindezt elmondanom, mert nem szabad azt hinni, hogy Tömzsi ur holmi unalmas fráter, ki beszélni sem tud a szép nemmel. Oh! világért sem. Sőt ellekesezőleg, Tömzsi kitűnően szavalja saját költeményeit, szépen beszél francziául, elegáns táncos és előkézeny udvarló. Hogy most oly borult a kedélye, annak oka egyedül az, mert ő szeretett volna Vilma mellé kerülni, mivel fél év óta facheban van azon ártatlan tréfája miatt,

eredmény pedig, hogy piaci áraink folytonos és jelentékeny ingadozásnak vannak kitéve.

A többi sok közt még igen lényeges fogatkozása jelenlegi piacainknak: hogy élmi cikkeknek orvosrendőri szempontból való ellenőrzése nemcsak rendkívül nehéz, de gyakran lehetetlen.

E sok bajon segíteni vannak hivatva a vásárcsarnokok. Ezek közt a központi vásárcsarnok a legfontosabb. Ez jóval nagyobb a többinél s földadata a városba érkező élmi cikkek magába foglalni: hivatalnokai által a termelőkkel közvetlen összeköttetést létesíteni, a város élmezőisébe az országnak több vidékét belevonni; a részletelárusításra berendezett csarnokokat élmi cikkekkel éjnek idején ellátni, akként, hogy azokban a fogyasztó közönség szükségleteit már a reggeli óráktól kezdve egész napon át fedezhesse, s végre a felmaradó portékát raktározni, s esetleg jég által vagy más módon a romlástól megóvni.

Önként értetődik, hogy rendeltetésénél fogva élénk forgalmu vagy nagy utvonalak mellett kell feküdnie, — s a vasutakkal közvetlen összeköttetésben kell állnia.

A részletcsarnokok lehetőleg a használatban levő piacok közelében helyezendők el, s kívánatos, hogy a szabad terek kiméltése szempontjából, — a szükséges közlekedés és kényelmes hozzáférhetőségének figyelembe vétele mellett — házak közé, zárt sorban építtessenek, miként ezt az utóbbi években Berlinben teljes sikerrel tették.

A vásárcsarnokok előnyeit bővebben fejtegetni fölösleges, miután azok az elmondottak után eléggé szembeszökők. — Csak azt legyen még szabad megjegyezni, hogy a befektetési tőke az elárusító által fizetett helypénz következtében meghozza tisztességes kamatját, s így annak nagyságától megijedünk nem szabad.

Igaz, hogy a régebben létesített vásárcsarnokok nem váltak be mindenütt, mint például Bécsben és Berlinben, mely utóbbi városban, hogy valami hasznát mégis csak lássák, cirkuszt csináltak belőle. — Ennek azonban meg volt a maga természetes oka.

A feltétlen sikerhez okvetlen megkívánatik, hogy az egész város területén egyszerre e létesítménynek elegendő számú vásárcsarnokos s a mely napon azok a közhasználatnak átadatnak, ugyanaz napon a nyílt piacok megszüntetessenek. Ellenkező esetben a közönség, indokolatlan előlételeténél s maradi természeténél fogva kerülni fogja a csarnokokat, miként ez a fentemlített városokban tényleg megtörtént.

Hogy mikor élvezi a mi városunk e modern intézmény előnyeit — az nagy kérdés. De az eszmével foglalkozni már most: nem épen föléleg, annál kevésbé, mert e most ismertetett intézményre előbb-utóbb elengedhetetlen szüksége lesz e folyton fejlődő városnak, s kell, hogy vezetői köteleseggüknek tartsák a fejlődéssel járó szükségletekkel számolni s azok kielégítéséről jó eleve gondoskodni.

Az országgyűlésből.

Az elkeresztelési vita.

Az elkeresztelési kérdés fölött nagy élénkséggel folyik a vita a képviselőházban. Szószólója akad minden felfogásnak. A csütörtöki ülésnek voltak olyan zajos jelenetei, a minők az utóbbi időben nem igen fordultak elő. A vitát Szivák Imre nyitotta meg, a ki határozati javaslatot adott be a polgári anyakönyvvezetés behozatala tárgyában. Az élénk helyesléssel fogadott beszéd után a mérsékelt ellenzék padosorából Hock János szólalt fel. Mint pap és ellenzéki politikus beszélt a szőnyegen levő kérdésről. Es ez a fiatal ember, akinek kiváló képességeit már eddig is felszólalásaiából és irodalmi működéséből is ismeri a közönség, e beszédével egyszerre a ház első rendű szóvivőinek sorába avatta fel magát. Ha állapontját nem is helyesleljük; de azt el kell ismerünk, hogy kényes helyzetének minden nehézséget le tudta győzni. Bár érvelése általánoságban véve a dogmához ragaszkodó pap okoskodásának impresszióját teszi, mindazáltal beszédének szelleméből kiértett a liberális eszméktől áthatott ember kedélyének világossága és melegsége. Hock elismeri a rendelet legalitását, de azt tapintatlannak, czélszerűtlennek, sőt veszedelmesnek tartja. Ő nem ellenzi sem a vallászabadságot, sem a polgári házasságot, sem a polgári anyakönyvvezetést. Ő mindent össze tudja egyeztetni a maga klerikális fel fogásaival. Mikor szónoklatát bevezette, a baloldali egyrésze zajosan eljenezte, tapsolta és sokan gratuláltak neki. Utana Rossival István személyes kérdésben szólalt fel, s védelmezte a kormányparti pap képviselő eljárást; de mikor Hockra egy konstruációban azt mondta: „ilyen

embertől” . . . egyszerre elementáris erővel tört ki a vihar a baloldalon azok körében, akik az elkeresztelési kérdésben opponálnak. A képviselők folgráltak helyeikből s fenyegető, izgatott kiabálással követelték Rossival rendretetésását. Perczekig tartott a roppant lármá, melynek zavarából ki-ki hangzott egy-egy fenyegető kiáltás Rossival felé, a kit nem akartak tovább hallgatni. Az élők hiába cseppet, a lármá csak nehezen csöndesült le annyira, hogy Rossival megmagyarázhatta, amit mondani akart; azt t. i., hogy „ilyen csekély ember” . . . Erre aztán újra kitört a mérges lármá, melynek az élők azzal vetett véget, hogy rendretetésitotta Rossival, a kinek Hock János személyes kérdésben válaszolt. A szünet után Benedek Elek szólalt fel — igen találó vonásokkal jellemezve a mostani helyzetet, melyben a közoktatás nagyfontosságú ügye iránt nem érdeklődnek, hanem csak az elkeresztelés kérdésén évődnek. A tetszéssel fogadott beszéd után Helfy Ignác, mint függetlenség párti politikus fejtekte ki álláspontját a miniszteri rendelet s általában a kormány álláspontja mellett. — A kiváló érdekességű érvelést az egész ház nagy figyelemmel hallgatta. Helfy végül az Irányi határozati javaslatot pártolta, mer a Sziváké nem megy el addig, a meddig a tiszta liberális fel fogásnál fogva most menni kell. Végül Rossival István mint kormányparti pap-képviselő szólott a miniszteri rendelet ellen hivatkozva a tridentit zsinat határozatára.

A pénteki ülésen elsőnek Komlósy Ferenc szólalt fel, kifejtve álláspontját a miniszteri rendelet s a 68-iki törvény ellenében, végül határozati javaslatot adott be a törvény módosítása iránt. Utana Csáky Albin gróf miniszter a ház általános figyelem mellett reflektált azokra, a miket a vita során a miniszteri rendelet ellen felhoztak, és beszéde folyamán több érdekes kijelentést tett. A zajos, tüntető helyesléssel fogadott beszéd után Grünwald Béla szólalt fel, s a rendeletnek nem törvényességét, hanem czélszerűtlenségét fejtegette. Érdekes volt beszédének az a része, melyben a polgári házasság behozatalának szükségét fejtegette. Egyébiránt melegen pártolta az Irányi Danielt határozati javaslatát. Holló Lajos igen élénk batassal, elvtársaink zajos helyeslései közt szólott a kormány álláspontja ellen, s csatlakozott az Irányi Danielt javaslatához. Végül a kormányparti Asbóth János indokolta a kormány általános s partjával ellentétes álláspontját.

A képviselőház szombaton folytatta az elkeresztelési kérdés vitáitását. Az első szónök Grecsák Károly volt, a ki csatlakozott a Szivák Imre által benyújtott határozati javaslatához és ebbeli álláspontját politikai szempontokkal indokolta. Ez annyiban érdekes, hogy Grecsák tudvaleg még a mérsékelt ellenzéki pártból tartozik. Utana Polonyi Géza szólalt fel, a ki általános figyelemmel hallgatott érdekes beszédében a maga szempontjából igen atetsző képet adta a helyzetnek és több új, eddig még

hogy bugyit bucsun illuminált fölvel kipublikálta, menyit szepítő szert fogyaszt el évenként az ő imádjottja.

A mai naptól remélte a kibékülést, de oh fátum! Tömzsi tervezett és Szaladnyé végezet, mert ő is haragudott patyikusunkra, mintau a Vilma legérzékenyebb oldalát érintett sértés az ő hiúságán is halális sebet ejtett. Ezért kellett búnbocsánat helyett mellőzést és a Tóni bátyám kiittintését tapasztalnia.

Öregünk is észrevette a Tömzsi lelkében dúló vézes fergeteget s midőn látá, hogy az bújjában egyik üveget a másik után nyakalja, nehogy végzetes legyen eme reá nézve sem egészen kényelmes kelyzet, már-már át akarta azt engadni zavargó ellenfelének, de ez meggátolta őt ebbeli jószándékában a parókás vén kecskéről mondott néhány czéltatos megjegyzése által.

Tóni bátyámnak különben nyugodt lelkét ez a gorombaság annyira felháborította, hogy feloldotta magát harmincz éves fogadalma alól és a legifjabb hévvel kezdte Vilmának udvarolni.

Vilma, ki a felső-leány-iskolában megta-

nulta az észszerű gondolkozást, szivesen fogadta az udvarlást, mert nem tartotta volna bolond ságnak a dúsgazdag Cservary feleségévé lehetni! Tóni bátyám szepelgett, anélkül, hogy egyebre gondolt volna, mint a méregkeverő boszantására.

Az első fogás után, mely valódi cserhaju kolompérral garnirozott birkapörköltből állott, felkelt helyéről a nagytiszteletű úr és szép leendőletes tosztaban köszöntötte fel az ünnepeltet.

Erre az ordódi első cigány zenekar tust huzott: Tóni bátyám pedig Vilmuska füleibez hajolja jó hangosan, — hogy Tömzsi is meghallja — sugá: „Ezt a pohár geneci bakatort a nagysád egészségére!”

A szép Vilma fitlig pirult — azon alól pirositra volt — a gyengéd figyelem eme üzettelnek látszó nyilatkozatára s elhatározá magában, hogy meghódítja figyelmes udvarlóját.

Tömzsi barátunk ezen idő alatt derekasan evett és ivott — bújjában.

Nem volt szükséges a szívelyes házigazdának kinálni a vendégeit, mert a jó hangú rektor csengő tenor hangon dicsérte minden egyes fogás után a kitűnő háziasszony remek konyha-

művészetét; sem mulasztván el egyuttal a szokásos felhívást sem: „No hát erre igyunk egyet!”

A poharak összecsengtek, a cigány tust huzott. Tóni bátyám a bortól és zenétől, (né meg Vilma tüzes tekintetétől) nekihevílvé rettenetesen vallotta a szírelmet.

Mire az asztaltól felkeltek, mindenki a legrőzsásabb hangulatban volt, egyedül csak Tömzsi és Ludmilla gunnyasztottak; előbbit szokása szerint a jóllakás utáni álom kerfűgte, utóbbit pedig a hosszú vacsora alatt folytonosau ivó szomszédja hangolta le.

A fiatalok tánczra kerekedtek, az öregek pedig elszéledtek a kártyaasztalokhoz.

Tóni bátyám szenvedélyes ferblista bár, de ma mintha kifordítottak volna, „esőndés” helyett a „kopogós”-t választotta és a bajos Vilmaval oly szilajul járt a csárdást, hogy éveinek számat szinte feledni is tudtuk volna, ha az a szürke hajpanat a tarkóján el nem árulta hőstünkben az aggyegényt.

Tömzsi barátunk mindent boszankodva nézte s azon töprenkedett, hogy mikép tapasztatná agyon dűbös vetélytársának három tuza tyúkszemét. Ép e gyilkos gondolatok kergetőz-

nem érintett jelenségre utalt, hogy kimutassa a miniszteri rendelet törvénytelenségét. A 68-iki törvény intézkedéseit és intencióit fenntartani kívánja, de erre nézve a törvényességet meg kell óvni. Kívánja a polgári anyakönyvezést, s pártolja az Irányi határozati javaslatát, ugy azonban, hogy a vallászabadság csak a törvényesen bevett vallásokra terjesztessék ki, a polgári házasság pedig „kötelező” módon hozásuknál be. Ez irányban határozati javaslatot is adott be. A szólas sora most Apponyi Albert grófra került. Az egész ház nagy várakozással nézett ez elé, mert mindenki nagy silyt helyezett arra, hogy Apponyi gróf minő álláspontot foglal el a fölmerült kérdésekben. És Apponyi gróf jogosultta is tette ezt a várakozást, mert beszéde egy külső szónoki formájára, mint tartalmára; a benne foglalt eszméknél, valamint egészben véve a kérdésre vonatkozó állásfoglalásánál fogva kiváló érdekességű, valóságos politikai eseményt képez. Röviden összefoglalva Apponyi Albert gróf hozzájárult Irányi Dániel javaslatához; vagyis óhajtja a polgári házasságot és vallászabadságot. E nagyleletűségű momentum mellett Apponyi beszédének az a része is igen érdekesek, melyekben a miniszteri rendelettel szemben és az 1868-iki 53-ik t. cz. 12-ik §-ának rendelkezéseire vonatkozó álláspontját fejtette ki. A rendelet törvényességére nézve bizonyos agyallai vannak, a miknek illetékes elosztását várja; a 68-iki törvény intézkedését egyénileg nem helyesli, de ez idő szerint politikai szempontból fűntartandónak látja. Apponyinak az a kijelentése, hogy pártolja Irányi határozati javaslatát, nagy meglepetést keltett, a mely visszatükröződött az egész házon. A szünet után Szendrey Gerzson beszélt a miniszteri rendelet és a polgári házasság ellen argumentált.

H I R E K.

— **(A járvány.)** Az Isten ostroma úte szét közöttünk vagy a magunk hibájából jutottunk ennyire? Akármelyik ok hozta e rémet közénk, de szomorú tény az, hogy ez a város — rövid idő óta — óriási kórházzá és halottas kamrává lett. A járvány, mely tizedeli a lakosságot, ágyba fektetvén, a halál karjai közt ringatván majd minden 5-ödik, de bizonyosan minden tizedik embert, most már határozottabb alakot kezd öltetni. Nem influenza ez többé, mint eleinte hitték, ez valóságos typhus-járvány, melynek szörványos eseteit több orvos — mint velünk közlik — már a nyár alatt észlelte. A typhus e közlés szerint Eszékéről hozták ide s lassan az egy esetből több lett és házi járványra fejlődött, a mennyiben egy házban öt

typhusos beteg feküdt. A betegedések szaporodtak, s a budai külvárosban, a hol az első eset fölmerült, mind nagyobb kört kerített ki magának. A szigeti külváros érintetlen volt. Most már a fél város a typhus különféle változatai közt sanylik, a minek oka — szintén orvosok konstatálása szerint — jó részben rossz talajviszonyainkban rejlik. A város tisztátalan talaja ugyanis hosszú időn át alkalmas ágyat készített a különféle miázmáknak, melyek most járatják velünk a legkétségbeesettebb haláltáncot. Az orvosok egytől-egyig a legönföladózóbb buzgósággal, ezer veszély közt, teljesítik esküvel is fogadott emberbaráti kötelességüket. Rájuk tekint ma a megrettentet lakosság, az ő borús arcukról olvassa mindenki a jövőendő s várja, reméli a javulást. De ne csak az orvosoktól várjuk a javulást: ők csak a mentő szerepet végzik; hanem tekintünk a város intézői felé is s azok is tekintsenek szét a pusztulni kezdő mezőn, a hol a halál s a kór rendeket vágott már eddig is s ki tudja: mekkorát fog még vágni ezután! Tekintsenek szét és gondolkodjanak az állapot fölött. Mi e borzasztó, ez istenteljes időben nem akarunk vaddalál állani elő; hiszen nem tudhatja senki magáról: mikor szőlítja ki az Ur ez árnyékvilágból s ilyenkor az általános bocsánatának ideje van. De a figyelmetzetést vad nélkül is megtehetjük, hogy a város tanácsa komolyan vegye fontolóra a jelen megrendült egészségi állapotot; vegye fontolóra annak okát, a kór terjedésének körülményeit és szakemberek meghallgatása után intézkedjen. Mert hogy az előbb említett rossz talajviszonyok onnan keletkeztek, hogy városunkban — a köztisztasági pótdadó mellett is — gyalázatos a köztisztasági állapota; hogy városunkban a közegészség ügyében elrendelt intézkedések a gyakorlatban fölületesen, vétkes könnyelműséggel hajtának végre: ezek oly evidens dolgok, hogy a tanácsnak nem sok fejtörésére fog kerülni, hogy hol keresse a védelmet a baj ellen. A múltba való minden szemrehányás nélkül figyelmetztük azokat, a kiket illet, arra az intő ujra, mely — fájdalom — már nagyon is erélyesen s föltűnően mutat a mi hibánkra. Vigyázzatok, ébren legyetek! Az örködés kötelességét reátok róttá a város népessége; a ti kötelességetek pe-

dig nem a pusztá betű, hanem a mi azon is tül — a csillagokban van megírva!

Némi megnyugvással vesszük tudomásul, hogy városunk polgármestere, a mint háza ért budapesti útjáról s neki az egészségi állapot illetően voltáról jelentést tettek, valamint arról, hogy több helyről jövő panaszok szerint az ivóvíz nemcsak élvezhetetlen, hanem egyes helyeken hatatlan: nyomban utasította a mérnököt hivatal, hogy a vízvezeték a legutolsó osztóól a forrásig tüzetesen vizsgálja keresztül, vajjon nincs e valahol beszűrlemes s kutassa ki az okokat, melyek a vezetékes vizet fertőztetik. Munchhart Géza másodmérnök járt el ez utasítás folytán s végig vizsgálta az egész vízvezeték, melynek több részéről vizet merített, megízlette s vizagalt végett mintákat tett el. A vízben bizonyos rohadat szalauait észlelt, mely a város alsó részén erősebb, a forrás felé gyengébb. Az osztók mind tiszták, a csövek mentében sehol beszűrlemest nem tapasztalt. A forrásig menve azt a rohadat izt olt is érezte magában a forrás vizében, minél fogva az tetőő föl, hogy az eddigi lassu vízképződés folytán, mely a rendkívül száraz nyár s a kevés csapadékú ősz alatt úgyazólva cseppenként ment végbe, a leszűrlemő viz a nap által fölperzelt ávarregeten keresztül nem csekély mértékben szedte magába a szétmálló növényi részeket. Ez a természetes beszűrlemes tette a vizet különös iztvé. Az, hogy a víz több helyen határozottan zavaros, piszkos volt, sőt vízi rovarokat is találtak benne, onnan eredt, hogy eddig a vizállás rendkívül kicsi víz s nyár óta mostanig a csövekben folyó víz alig lepte el a cső egyharmad részét, minél fogva a cső felső részén moszat és penész képződött, a mikben a vízi rovarok gyors tenyészése természetesen következék. Most rövid idő óta aztán a vizállás nagyobb lett, a lefolyó víz lemosta ezeket a képződményeket s vitte magával a kutakba. Ez a csőtisztulás jó ideig tartott, de ez idő szerint már — minden valószínűség szerint — kitisztultak a csövek s Munchhart mérnök a rezervárokat is kitisztította. A mintakul hozott vizet Munchhart átadta a városi főorvosnak vizagálat végett.

Kóharcis Károly dr. a város főorvosa, a pécsi orvoskar által hétőn tartott tanácskozásból eredőleg, hivatalos jelentést nyújtott be a polgármesterhez, kinyilatkoztatván, hogy a nagymértű megbetegedés: typhusos-járvány, mely a budai külváros és a belváros nagy részén grassál. Ennélfogva a főorvos kéri a közegészségügyi tanács sürgős összehívását, addig is pedig az ivóvíz s a kutak vizének vegyezi vizagálását tartja szükségesnek. A közegészségügyi tanácsot a polgármester ma — szerda — d. u. 3 órára hívta össze.

Ezzel egyidejűleg két figyelmetztéssel kell szolgálunk a hatóságok s a ma összehívandó közegészségügyi tanácsnak. Az egyik az a förtelmes állapot, melyet a temető-utcában észlelnek a lakosok, a hol a régi temető-árokból készült kripták a lefolyást sehol sem találó víz elöutöti. A kriptákban fertőzött mocskos sárga lé pedig ott bűzlőleg nagyobb biztosítására a közegészségnek.

A másik körülmény, a mire a hatóság figyelmét fölhívjuk, az, hogy a semináriumi kútnak, melyből a város nagy része hordja vizét, — a környéken lakók állítása szerint — botrányos szomszédságban van, már hosszú idő óta, a seminárium pöczegődrével. Általában pedig a városban levő magánkutak elhelyezésénél kezdő óta oly vétkes könnyelműség tapasztalható, hogy alig van kút a városban, melynek közelében valami bakterium-ágy ne leledzenék. Ezeknek jótékony hatása a kút vizére természetesen nem marad el. Hogy ez állapotoknak mi jelentősége van az általános egészségre nézve, azt talán szükségletlen itt bővebben fejtegetünk.

Szóval: vigyázzatok magatokra emberek enmagatok, mert rátok a jó Istenen kívül senki sem vigyáz!

— **(Kérünk a szegények számára orvost.)** E czim alatt hoztuk a nyár elején egy közleményt, melyben kimutattuk, hogy a szegény emberek vajmi ritkán vehetnek igénybe orvosi segélyt, azon egyszerű oknál fogva, mert az orvosi segély megfizetésére pénzüket nincsen, ingyen pedig senki sem gyógykezel, de meg a városi járóorvosok is csak akkor mennek és mehetnek, a mikor éppen más dolguk nincsen. Képzelnétek e szerint, mily elhagyatott voltak a szegények a most uralgó nagymértű járvány alatt, a mikor minden orvosnak amúgy is kétzer

tek patyikusan szellemes agyában mikor a háziaszony hátulról gyengén vállon ériatve megszólítja: — Tömzsi ur! Miért nem tánczol?

— Ah! szabad kérnem egy fordulásra!

Egy kecses bölintés és Tömzsi ur természetes önjével Tóni bátyám mellé turakodott, ki még mindig ugy dolgozott, (mert ő a tánczot mindig terhes munkának tartotta.) mint egy hatlóerejű céplőgép.

A következő pillanatban egy hangos sikoly — és Vilma ájulva omlott Tóni bátyám izgatottságtól remegő karjai közé, mert a neki szánt gyilkos lábtiprás Vilma parányi cipőjében sajó tykszemet szalta agyon.

Természetes, hogy erre félbeszakadt a táncz: a primás kiejtette kezéből a vonót; a kártyázók összefutottak, sőt még a kasznárék paradés kocsis is beugrott a könyhából — hol éppen a szakácsnéval csinált egy fordulót — a nagy zajra.

Vilma csakhamar magához tért és halkan sugá a Tóni bátyám jobb fülébe (mert a bal fülével nagyot hallott):

— Elégtételt szerezzem! Elégtételt!

Tóni bátyám, ki a párba ellenes klubbnak elnöke volt, nem tudá elképzelni, hogy miőton szerezzem ő Vilmának elégtételt. A legnagyobb tépelődések között tőrlögette a jó öreg gyöngyöző homlokát, midőn mentője a jegyzőné asszony személyében segítségére jött és tudatá hogy Vilmának legedesebb elégtétel volna, ha most mindjárt, e barbár ember jelenlétében megkérné kezét.

Tóni bátyám esküvel fogadta bár a püstyéni szt. Imre szobra előtt, hogy nőülni soha nem fog, mégis felmentve érte magát ez alól, miután ő is ezt tartá a lovagias elégtételadás legegyszerűbb nemének.

Az édes bosznallás mindkét részről megtörtént. Harmadnapra már a „Bihari Híradó” is közölte a hymen-hirt. Csakhamar reá megesett a lagzi is, melyből a Lajosnapi vendégek közül egyedül csak Tömzsi barátunk hiányzott, ki ez alatt valószínűleg azon törté bánatos fejét, hogy miféle szerrel (akkor még Visnya nem árulta annak a német patyikusan a tykszem fiastró meg pusztíthatná el a világ összes tykszemeit?

annyi dolga volt, mint a mennyit elbirt. És ez így nem jól van; mert szerintünk az alatt a nagy garral hirdett „közegészségügy” alatt a szegények egészsége is értendő, s így nemcsak azok és kötelesegtük az orvosi segélyt igénybe venni, hanem a hatóságoknak is kötelessége arról gondoskodni, hogy részükre ez elérhető is legyen. Gondoskodni kell azért első sorban arról, hogy a szegények részére fizetéses orvosok rendelkezésre álljanak; azaz szervezni kell nálunk is a „szegény-orvosi” intézményt, továbbá pedig intézkedni kell, hogy a kórházi orvosok közül minden nap egy másik tartson a kórházban bizonyos időben ingyenes rendelkezési órát, a hogy ez — nem is szólva nagy városok kórházairól — a miénkél sokkal kisebb kórházakra is történik. Ajánljuk e két intérvényt a városi tiszt főorvos kiváló figyelmébe, de kérjük, hogy a városi iskolák félreeső helyeit is tegye figyelmé tárgyául, mert a helyi közs. iskolában e helyek valóságos fertőző fészkek, a folyosók levegője még épen bacillustenyésztő-intézet.

— **(A dunántúli közművelődési egyesület)** esztörtökön délután megalakult Budapesten. Az alakuló gyűlésen Pécsről jelen voltak: Kardos Kálmán főispán, Aidingér János kir. tanácsos polgármester, Zárady Károly dr., Feiler Mihály lapszerkesztő; ezeken kívül ott voltak Percezel Miklós Pécs város orsz. képviselője, Czirer Ákos orsz. képv. és Toszt Gyula alapítvány. főtiszt. Az alapszabályok elfogadása után előlének megvalósították Széll Kálmant, aelnököknek Bekics Gusztávot és Pallavicini Ede örögróft. Örökös alapítókul belétek Bródy Zsigmond és Kaisér József 1000—1000 forint, 100 forint alapítványokat tettek Beöthy Ákos, Apponyi Albert gr., Bittó István, Konkoly Thege Béla, Vargyas Endre és Hollán Ernő.

— **(Mendlik Ágoston temetése)** óriási részvét mellett, mondhatni: az egész város jelenlétében ment vége vasárnap délután, egész város alatt értvén a lakosságunk azt a részt, mely a sors különös kedvezése folytán még fönn járhat és nem kénytelen az ágat örizni. Három óra felé a halottasbáza volt plébánialak környéke s a Széchenyi-tér csak úgy feketélt a sokaságtól. Megjelentek ott Dulanszky püspök s a város és vidék papságának nagy része, a világi honorációzok, az itteni katonatisztikar, mely ezredpapját veszette az elhunytban; a testületek közül megjelentek a pécsi jótékony nőegylet s a vöröskereszt-egylet küldöttségileg, különböző intézetek küldöttéi, a tüzeltő testület, a kath. legényegylet, a két veterán egyesület — s ezen kívül a lakosság beáthatatlan nagy sokasága. Három órakor megjelent a halottas bázna a szertartást végző papság Dobszay Antal kanonokkal, ki a halott beszantelését végezte. Aztán a nagy néptömegben keresztül megindult a gyászmenet, mely a temetésen résztvevők óriási száma miatt csak nagy nehezen tudott kibontakozni. A férfiak páros menete már a Fő utca közepén túl járt, mikor a halottas kocsi a hatalmas koszorúkkal tülhalmozott koporsóval megindulhatott a plébánia-háztól. Az 52. gy.-ezred zenekara megható induló s a harangok zúgása mellett majd másfél óra mulva ért ki a gyászoló sereg a budai külvárosi közsírkertbe, a hol a családi sírboltba — atyja hamvaihoz — becsátották le a — közös fájdalomra — még oly korán elhunyt kiváló pap holttemetét.

Hétfő délelőtt 9 órakor a belvárosi plébánia-templomban gyászistentisztelet volt a boldogult Mendlik Ágoston lelki üdvéért. A templom zsúfolásig megtelt közönséggel, melynek egy részét az itteni intelligenciája tette ki. A feketével bevont padokat a városi törvényhatóság, a káptalan és alapság tagjai, különböző testületek küldöttéi foglalták el. A szentély előtt díszes ravatal állott, melyen az elhunyt koporsójára küldött nagyszámú koszorúk egy része volt elhelyezve s körülé a „Kegeyet” emberei álltak díszben. A gyászmenet Dobszay Antal kanonok, az elhunyt hivatali elődje mondotta, mi alatt a székcségyházi ének- és zenekar egy része Drobisch gyászmiséjét adta elő. Mise után Libera volt, melynek tartama alatt a harangok zúgtak.

— **(A belvárosi plébánia)** vezetését, Mendlik Ágoston apat-plébanos elhalálozása folytán, a püspök — a város küldöttsége kérelmének meghallgatásával — Magenheim József segédlelkészre, mint adminisztrátorra bízta. Az elhalt plébanos utódját illetőleg ez idő szerinti megállapodás után történt ez az eddigi szarunya kelt jelölések pusztá találgatásnál nem egyebek.

— **(A jótékony nőegylet estélye.)**

melyet az egyesület saját pénztára s a letesítendő népkönyha javára szombaton este rendezett, nagy érdeklődés mellett, tisztes erkölcsi szikerral folyt le. Az előképeken és az előadott színdarabban szereplők nagy száma — a mi előrelátható volt — nagy közönséget vonzott a nőegylet díszterembe, melynek amphitheatrumszerűleg emelkedő piros padjait a város elítje foglalta el a zúto lásig. Hét óra után néhány perccel félrelebbent a függöny s a kis színpadon ott állott megrögzítve az első előkép, melyet „Jó s tanított” címűt genrekép után állítottak össze s részt vett benne 15 fiatal leány. A tablót megtapsolta a közönség. Utána Epstein Anna k. a. énekelte három dalt Rubinsteinől, Mendelssohntól és a Faust operából. A kisasszony csinos mezo-sopran hangja jó anyag a továbbképzésre; van elég érze, intonálása biztos, a mi eddigi képzettségének elismerő tanujele. A kisasszony azonban még nagyon is fiatal ahhoz, semhogy tőle — a képzett énekesnő előléltetelét — a hosszas gyakorlatot megkivánhatók s várhatók; ép azért az eddigi eredményt biztosítottak vehetjük arra nézve, hogy évek gyakorlatai után éneket a művészet bizonyos zománczával is föl fogja ékesíteni. A fiatal énekesnőt — ki még az első fölépés lázával is küzdött — sürűlen biztatták a megérdemelt tapsok. Ének után a „Phrenolog” vigjáték következett, melyben Nagy Flóra, Hink a Ilona és Radócsay Ilona kisasszonyok, a férfiak közül Parragh Antal és Tolnay Géza dr. a műkedvelőkül várható alakításnál többet is nyújtottak, míg Hegedűs Hedvig, Nagy Margit, Rihmer Ada, Rihmer Ilona és Zsolnay Irma kisasszonyok, továbbá Angyal Béla, Gállovits Győző, Molnár Kázmér és Pintér Ferenc kisebb szerepekben nem kevés jelet adták annak, hogy egyes műkedvelők. A darab minden bolla nélkül, összességben folyt le s a közönség jóízűleket kacagott egyes groteszk jeleneteknél. Az előadás két előkép zárta be. Az egyik, „A regelő” címűt, ligetben tül társaságot mutatott, melynek központja a regemondó hölgy, kinek ajkairól a középkor hőlyei és ifjai feszült figyelemmel lesik a regefordulatait. A csinos arcok s az előkelő izlés-összeválogatott ruháznok összbátása igen jó benyomást gyakorolt a nézőkre, kik sürűtapsokkal kívánták ismételve látni a megragadó képet. Az utolsó tabló a roccoco-világból egy kedves jelenet, a „Szembekötősi” játékot ábrázolta, melynek összeállításá szüntén igen ügyes volt. Ez is sok tapsot kapott. Az előadás után a nézőtérről kihordták a padokat s az tanczteremmel alakult át, a hol Jónás János zenéje mellett késő éjszakai tánczolt a közönség a jótékony célra. Vasárnap a tablókát és a vigjátékot megismételték, s ez alkalommal Epstein k. a. helyett Gállovits Győző énekel jelenidok. Közönség ezúttal közepes számmal jelent meg az előadáson.

— **(Halálozás.)** Littke Ferenc bányaölgyelűelt nagy csapás érte. Fia, Littke János, ki a pécsi főreáliskola 7 ik osztályába járt, e hó 22-én este 10 órakor, súlyos betegség után elhunyt. A még 16 éves, sok reményre jogosító fiatalember holtstét hétfőn délután 4 órakor nagy részvét mellett kísérték ki a budai külvárosi közsírkertbe örök nyugalomra. — Öv. Orosny Borbála e hó 20-án 44 éves korában elhunyt Pécsen (Atilla-utca 3. sz.) — Magyar Sándor, e hó 23-án, 36 éves korában elhunyt Pécsen (Lyczeum-utca 6. sz.) — Engel Ferenc Vilmos e hó 23-án, 54 éves korában elhunyt Szent Lőrinczen.

— **(A pécsi szőlősgazdák egyesülete)** f. hó 16-án tartá évi rendes közgyűlést. Az évi jelentésből fölelmitjük, miszerint az egyesület múlt évi működése főképe a peronospora elleni védekezésre irányult. E végből az egyesületi tagok részére közvetítette a Vermorel-féle felsőbb beszerzését és azt, hogy a rézgálicot olcsóbban kapták az egyesületi tagok. A tisztikar és választmány következőleg alakult: elölők: Bauffay Simou; aelnök: Németh József; jegyző:

Reberies Imre; pénztáros: Ruwald Alajos; választmányi tagok: Aidingér János, Boggyay Pongrácz, Böhm C. Felix, Búreg Antal, Czirer Elek dr., Eger Zsigmond, Jégy József, Erreth János, Förster Béla, Grabarics Béla, Horváth Antal, Horváth Géza, Karay Nándor, Károly Ignác, Lukrics István, Nendwich Sándor, Schapringger Joachim, Szuly János, Weidinger Ferenc, Zalai Mihály. Az egyesület a rendőrkapitányságot fölkéri, hogy a hegyepasztorok kivételénél tekintettel legyen a fiatal erőkre; mert a mai kis létszám mellett az öreg emberek nem képesek föladatukat végezni; továbbá, hogy a hegyepasztorok fölött hetenkint tartasson revíziót, megtudván: teljesítik-e kötelességeket, vagy nem.

— **(Néger missionárius Pécsen.)**

Geeyer közép-afrikai apostoli hitkúldér, fekete társával, egy benszlött néger pappal hazánkban utazik, hogy missiója számára könyöradományokat gyűjtson. A két hittérítő még e hét folyamán is elő, és a néger pap f. hó 27-én, vagyis esztörtökön délután 5 órakor a belvárosi plébánia templomban litániát tart, mely után alamszauát gyűjt. A két apostoli hitkúldér a missiók iránt érdeklődő közönség szives figyelmébe ajánljuk.

— **(A mohácsi új vasuti állomás-főnök.)** A mohács pécsi vasut üzletvezetősége a mult hó közepén elhunyt Schreyer János mohácsi állomásfőnök helyébe Sperl Marton vasuti tisztet nevezte ki.

— **(Vadászat Draskovich gróf urodalmán.)**

Az általunk előre jelzett nagy vadászatonak, melyek Draskovich Iván gr. baranya-sellyei urodalmában f. hó 15-én, 16-án, 17-én, 18-án és 19-én tartattak — az urodalom erdészi hivatalától hozzzák érkezett tudósítás szerint — ez volt az eredménye. Elestet: 1 drb őz, 1003 drb nyúl, 521 drb faozán, 40 drb fogoly, 9 drb erdei szalonka, 2 drb róka, 1 drb vadmacska, összesen 1577 drb. A vadászaton részt vettek: Bombelles gróf, Brandis Ferdinánd gróf, Erdődy Rudolf és István grófok és Draskovich Iván gróf, a házi úr, két fiatal Károly és Iván grófokkal.

— **(Dalestély Pécsváradon.)**

A Pécsvárad Dalegyesületét a „Pécsi Dalkosor” közreműködésével Pécsváradon az „Arany ló” szálloda terebén a „Pécsvárad Dalegyesület” zászlója javára november hó 29-én esti 8 órakor tanczszalaggyebekötött dalestélyt rendez. Az estély műsora ez: 1. „Vadászat” Storch A. M-től. 2. „Fehér galamb” úpdal Szentirmay L-től. 3. „Erdői béke” Abt F-től. 4. „Füleműt” Borsai Sametól. 5. „Hús zöld liget” Paché J-től. 6. „Fohász” Huber K-től. 7. „Búsán dalol” Hoffer K-től. 8. „Napsugár” Abt F-től. A 2. és 6. számok kivételével a többi a „Pécsi Dalkosor” éneki.

— **(A pécsi serteshizlaldában)** f. hó 20-án a sertés állomány: 862 drb kövér, 606 drb félkövér, 405 drb sovány, 184 drb stldő sertés volt. Árak: kövér válogatott minőség szerint 40—45 kr. kilogrammonként, páronként 45 kilogramm élet leszámmittással; stldők 30—34 kr. kilogrammonként elősúlyban. Kukoricza 6 ftr 60 kr. m.-m. árpa 6 ftr 70 kr. m.-m. Darálás 50 kr. m.-m.

— **Hátralekos előfizetőinket tisztelettel kérjük miszerint tartozásaikat minél előbb küldjék be, nehogy kénytelenek legyünk a lap további küldését beszüntetni.**

MŰVÉSZET IRODALOM.

* **Naptárak az 1891-ik évrre.** A „Franklin-Társulat” magyar irodalmi intézet által küldettek be a szerkesztőségünknek a következő, közkedveltségnek örvendő, csinosan kiállított 1891-iki naptárak. István bácsi naptára vagyis családok házigazdájának és gazdaasszonyoknak, népevelőknek, helyes előjáróknak, iparosoknak és földmivelőknek való képes kalendarium 1891-ik évrre. Alapítá Majer István. Szerkeszti Köhalmi Klímstein

József tanár. XXXVI-ik évfolyam. Számos kép-pel. Tartalma: I. Az erkölcsi világ. II. Gazdák és gazdaszanyok napjára. III. Népevelők napjára. IV. Történetiek. V. István bácsi a házában és a nagy világban. VI. Művészet és műipar. VII. Tréfák mezeje. Ára füzve 50 kr. — Falusi gazda napjára 1891-ik évre A magyar gazdák, kertészek, lelkészek és tanítók számára. Több szakember közreműködésével szerkeszti Kovács Béla, a „Gyakorlati mezőgazda” szerkesztője. XXVII-ik évfolyam. Számos ábrával ellátva. Ára füzve 80 kr. Borászati napjára 1891-ik évre. Székelyfiák közreműködésével szerkeszti dr. Nyáry Ferenc tanár. XVIII. évfolyam. Tartalma: I. Természettudományi rész. II. Szőlőszeti és borászati rész. III. Kertészeti rész. Sok ábrával. Ára füzve 80 kr. A magyar nők házi napjára 1891-ik évre. Szerkeszti K. Buciczky Irma. XXIII. évfolyam. A szövegbe nyomott sok képpel s a háztartáshoz szükséges nyelvjegyzetekkel ellátva. Ára füzve 60 kr. — Honvéd-naptár 1891-ik évre. (Együttal katonai naptár.) A magyar nép számára. Szerkeszti Áldor Imre. XXIV. évfolyam. Képekkel. Ára füzve 10 kr. — Lidérc-naptár 1891-ik évre. XXX. évfolyam. Számos nagyobb és a szöveg közé nyomott kisebb képpel. Ára füzve 60 kr. — A magyar nép napjára 1891-ik évre. Képes kalendárium sokféle hasznos és mulatózó olvasmánnyal ellátva. Szerkeszti if. Tatar Péter. XXXVI. évfolyam. Ára füzve 25 kr.

* **Almanach** az 1891. évre. Szerkeszti Mikszáth Kalman. Singer és Wolfner kiadása. Ára diszkrétéban 1 forint. Az almanach eszméje, mely három évvel ezelőtt támadt, fényesen bevált: a közönség — így naptár-szűrtől körül — alig várja megjelenését, oly kedvelté lett az irodalmat kedvelők előtt. Eövről évre kiváló írónk, vagy az új generáció sokat ígérő alakjai közül irnak egy-egy apróságot az érdekes könyvbe, mely tulajdonképen a szintén érdekes „Egyetemes Regénytár” vállalatához tartozik. Az idei Almanachba a régi gardából ezek irtak: Jókai, Gyarmathy Zsigáné, Vadnai Karoly, Berzék Árpád, Ágai Adolf, Hevesi József, Sebők Zsigmond, Rákosi Viktor és Barsony István. Az „újak” közül — márt. i. a kik az Almanach írói társaságában tjak — Herczeg Ferenc, Margitai Dezső, Dóczy Lajos és Kozma Andor nevével találkozunk. A könyvet — mint rendszeren — Mikszáth fejezte és sarkalta meg — irván elszórt és végül egy rajtot az Almanachhoz. Ennyi jeles toll munkája ritkán van együtt egy kötetben. Szinte egész kis könyvtár. A 16 ivre terjedő irodalmi részt megelőzi a rendes naptári rész. A kiállítás, díszes kötés becsületére válik a kiadó Singer és Wolfner czégnak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Polgárbál — vérrél.

Karacs közönség f. évi husvét napján nagy bál volt. A közönség nő- és férfi népe nagy számmal gyűlt össze. A táncsterem mellett lévő szobában a férfiak több asztalnál borozgattak. Tóth József polgárember négy polgártársával 21 es kártyajátékban voltak. E társaságba helyt kért Varga Ferenc is. Az 5 ik társat nem szivesen fogadták, mert „rossz hírből álló” embernek ismerték; de azért sem, mert pénze nem volt. Ez az 5-ik játékos csak „hozomra” játszott, majd kölcsön kerégetett a 4 tarstól, később pedig csak úgy „elhuzogatta” a játszótársak elől a pénzt. E miatt szóváltás támadt Tóth József és Varga Ferenc között; minek következménye az lett, hogy Varga előbb ököllel ütötte orra Tóth Józsefet, majd „igen határozott” zsebkését rántotta elő s azzal Tóthot megszurta tenyerén. Ez nem lévén rest, magához kerítette a tamadótló a kést és azzal öt oly szerencsétlenül szurkálta meg, hogy Varga csak 25 lépést tehetett a menekülésre; akkor a korcsmaudvaron összeesett és azonnal meghalt.

Betekintve a vizsgálat adataiba és közönségi bizonyítványba, abban nem mindennapi körülményeknek vannak igazolva. A meghalt Varga Ferenczet a kihallgatott 28 tanu, és közöttük saját testvére — közveszélyességük embernek mutatták be a törvényszék előtt. Azt mondják, hogy néhány év előtt „futóbeteg” volt Slavóniában,

hogy ott 2 évi börtönbüntetést szenvedett rablásért; hogy a közönségben annyira rettegett ember volt, hogy az adót — nem merték tőle behajtani, inkább megfizette helyette az előljáróság; hogy az év legnagyobb részét puskával vállán a szőlők között csavarogta el; hogy a vagyonosabb polgárokat rendszerint megszarcolta 50—100 frtos kölesökkel és senkinek sem volt bátorsága a kért kölesit tőle megtagadni, még kevésbé visszafizettetni. Ezt a rettegett embert, a midőn Tóth Józsefet a husvét bálban késsel megtámadta, senki sem merete lefegyverezni. A jelenlét kisbíró s az éjjeli örök mind a sarokba húzódtak. Így Tóth élet-halál harcot vívott vele, melyben hogy a gyengébb testalkatú Tóth József lett a győztes, annak nemcsak Tóth József, eddig rovatlan előlélt. 5 gyermekes apa örült, hanem a közönség összes lakossága, kik közül 28-an egyhangulag vallották, hogy Varga Ferenc szerencsétlen halála valóságos jótétemény a közönségre!

Ez ügyben f. hó 19-ik napján tartotta a pécsi kir. törvényszék büntető osztálya a végtárgyalást Szikszay János elnökölete alatt; ítélőbírák Váry Gyula és Angyal Pál törvényszéki bírók voltak.

A vádat Visy Pál kir. alügyész terjesztette elő, vádolván a tettes Tóth Józsefet a bűv. tvk. 279. §-a alapján szándékos emberöléssel. — Mely sóhajások között hallgatta végig vádolt a részletesen kifejtett tényállásból levont vádat; verejtékező homlokát gyakran törögte zseb kendőjével, majd védője dr. Kereky Mihály védbeszédje alatt annyira elérzékenyült, hogy az erőteljes és értelmes férfi szeméből könnyek eredtek.

A törvényszék meggyőződött a bizonyítékokból, vádolván a tettes Tóth Józsefet a meghalt személy tulajdonságaira, a közvetlenül vádolt előtt állott életveszély nagyságára — a jogos önvédelem határain belül cselekedett, azért őt fölmentette.

CSARNOK.

Egy csók emléke.

Barátom egy szivart vett a kandallórol, a gyertya lángjánál meggyújtotta — aztán hátradülve a karosszékre, keresztbefonva lábait — elkezdte kissé rezgő, meleg hangon:

— Rég történt. Akkor tizenkilenc éves voltam. Gyermekek. Ma már férfi vagyok; gondokkal, ábrándok nélkül. De ma is ha eszembe jut ez a — azt hiszem — soha el nem mosódó emlék, ez a gyermekes szerelm, érzem áldásos, jövendő melegét, érzem tisztaságának ragyogó visszfényt — és hogy soha méltó s tenni magamat annak a pillanatnak a visszajöttére nem tudnám. Elmondom neked, a ki egyetlen barátom vagy. És egyetlen vagy, a ki megtudta és valaha meg fogja tudni. És kérlek, ne mond el senkinek.

Hallgasd.

I.

Tizenkilenc éves voltam, mondom. Érett-ségi vizsgárol tértem haza a kis, csöndes faluba, a hol születtem, életemnek legboldogabb óráit töltöttem s a hol meghalni akarok. Szerettem mindig azt a fészket — de akkor világomnak hittem. Naphosszat elbolyogtam az erdőben — semmi dolgom sem volt — s ha este fáradtan, alig állva lábaimon hazatértem, boldog voltam és megelégedett. Ha kifáradtam, végigfeküdtem a puha, illatos pázsiton s hallgattam a csöndben a madarak föl-fölesattanó dalát, a körülöngő bogarak finom zsenészt s véghetetlen édesség omlott végig egész valómra, így szemmit sem gondolva, szememet a magas ég mérhetetlen kék-jébe vesztve. Szerettem volna örökre ott maradni s úgy fájt, mikor a falu véni hangja veszer-nyére megszólalt.

Egy délután — augusztus 9 e volt — őh sohaseem felejttem el — esett az eső s én két hónap óta először otthon maradtam.

Szobámban iszonyu bőségg volt; s én kinyitva az ablakot, kikönyökölttem s kéjjel engedtem, hogy a nyári eső csapdossa homlokomat. Apró, sűrű esőcseppekben esett, a tikkadt, száraz földet megítatva. Az égen szürke felhők kergettek egymást s gyöngye szél ize lassu libegésük olyan idegenszerű volt.

A környék kinnait, csöndes volt. Nem halatszott egyéb, mint a lassan permetező eső halk bűgása s egy érkező lokomotív sípjauak hosszú, éles fűtytje.

Egyszerre a nagy csöndben megszűnt egy hang. Kristálytisza, ezüstcsengéstű nő hang, mely lágyan, epedon enekelte Mózárt egy andante-jeát. Közbe egy-egy zongoraaccord futott végig, sebes skalaban kisérve a lágy trillákat, majd újra hallható lett a tiszta, nyugodt ének. A szél el-elkapta a dallam édes hangjait, a fák csöndesen susogtak reá valaszaukat. Fejemet hátrátamasztva az ablak fájához, szórakozottan néztem a fák mozgásait — egész lelkem a dalban fektűt. Visszafójtott lélegzettel, dobogó szível figyeltem minden hangjára s úgy tetszett, mintha ismerném ezt a zengetes, lágy hangot. És rem vettem, hogy a zápor erősebb lett, valóságos esővé vált. Csak élveztem kabulatos mámorban úszva, behunyva szememet, az elszálló, végső trillakban haladó dallamot, az eső fölfrissítette az erdő szépségét, a fák leveleiről homlokomra hulló hűvös esőcseppeket.

Éreztem, hogy az a ki ott énekel — szép. Szinte láttam gyönyörű haját, szemeit, báronyos bőrének gyöngyházcsillamlását. A fak lombjain láttam a kis házat s a kivilágított ablakot, mely az esőtől kissé homályos volt. Őrült vagy fogott el, hogy berohanjak, keresztüllörve a sűrű bokrok védte rácsot, terdre hulljak előtte, érezem kezének lágy szorítását kezemen, megmondani neki, hogy szeretem, megkérni, hogy énekelje tovább azt a bűvös dalt.

II.

E perczben kinyílt a villa rácsos ajtaja s egyszerű rózsaszín ruhában, nagy, szalagos szalmakalapját kezében tartva — kilépett az euekesű. Rögűten megismertem. Hires énekes-nő volt a fővárosi operánál, ide jött nagynénjéhez — mint később megtudtam — nyaralni. Magas, karcsu alak volt halvány, szabályos ovál arc-czal, hosszukás, ragyogó fekete szemekkel. Aranyos fényű, dús, magasan fölűtűzt haj szabadon hagyta gyönyörű nyakát. Ő volt. Igen, fölismertem őt. De mennyivel szebb volt így, egyszerűn kartonrubájában, mint a bálteremben kaprázatlan selyemruhában. Így sokkal bajosabb volt ez a bájós művésznő, kit a világ nem tudott ragal mazni, ki egyszerűen, visszavonulva élt, kit bizonyos legendaszertű nyumbus folyt körül — oh! sokkal szebb volt így, mint ama diadalestén, mikor először hallottam énekelni az operában, csillogás fény, rajongás között.

Kilépvő a még nedves fűre, megállt és körültekintett. Az eső elállt és a nap újra fényesen tört elő a fellegek mögűl. Rávetette fényét a kapu előtt álló magas, gyönyörű alakra, s bevonta haját, arczbűrét, rózsaszín ruhája csipke-fodrat valami csillámmal. Karjára egy kis könnyű kosár volt akasztva, melynek fedele alól egy palaczk nyaka látszott ki.

Megnyugodva az idő szépsége fölűt, lassan elindult, egyenesen az erdőnek véve útját. Gyorsan ugrottam ki az ajtón, hogy kövessem — azt sem tudva, mit cselekszem — s csakhamar megpillantottam szék lépésnyire, a mint lassan, könnyedén, harmonikusán lépdelt. A villák mentén elhaladva, kiért a rétre. Meglehetősen előnytt adtam neki — de pillanatra sem tévesztém szemem elől bájós alakját.

Vakmerőségem, örült merészségem remegéssel töltött el. Nem tudtam, mit akarok, nem is sejtettem, mi lesz a vége. Egy gondolatom volt csak — el nem vesztini szem elől a rózsaszín ruhás alakot, ki immár az erdő keskeny ösvényéhez ért s kinek előttem lebegő finom silhouettje a könnyű körben mindinkább elmosódott.

Hová megy? Miféle bizarr szeszély lepte meg, hogy elindult gond nélkül bolyongani az erdei utakon, senkitől sem félve, kockáztatva, hogy eltéved az erdő labirintjaiban? Késő délután volt, a nyári nappal nem tarthatott tovább három óránál — s ha ott lepi az este? Mindjobban elfogott babonás félelmem. Egészen átengedtem magamat kísérteties képzelmeimnek, józan eszem tökéletesen elszunnyadt, jól esett bennem, hogy az előttem lebegő lány valami óriási tölgytől kirepült tündér. Minden hozzájárult ahhoz, hogy egy földöntúli nő illúzióját keltsen föl bennem — a mint lágyan árnyékszerűleg tűnt el szemem elől. A távolból követtem — nem hallottam lépteinek neszt. Időről időre az úton heverő száraz ágak ropogása szakította meg a csöndet. Az erdő lármája nyugalmra tért, a madarak fészkeikben pihentek, csak egy rigó himbálta magát hangos szóval egy magas fa tetejében.

És a széles úton, a gothikusan összebörülő fák alatt, rózsaszín ruhás phantom lebegett hol lassan, hol sebesebben, hol sietve, de mindig zajtalanul.

Egyszer csak eltűnt. Megálltam, mindenfelé tekintettem, szíve féltem. Merre mehetett? Miért is maradtam el töle olyan messzire?

Futásnak eredtem.

Mintegy kétszáz lépésnyi távolból édes, üde hangok ütötték meg füleimet. A kert mélyéből fölhangzó, a gyönyörködve élvezett hang volt ez, az egész dallam oly hízogó, bódító, mint egy szerelmi álom:

„... Rejtelmes édes mámor... Rejtelmes édes...“

Aztán újra csend lőn.

Lábujjhegyen — mintha elárulna lehelletem — a fatörzsek, a bokrok mellé rejtőzködve folytattam útamat. Egészen eltévesztém az utat s hirtelen elbuktam, hangosan fölkiáltván. Ekkor megpillantottam őt az út baloldalán. A vadrózsabokor föléje boruló ágai félig látni engedték, a mint egy odvas vén fa törzsére telepedett. A törzsből egy méternyire kiálló csonka törzs természetes karosszéket képezett, fejét hátrahajította a vastag ágakra, melyek támlául szolgáltak. Szemeivel fölneézett a sötétlő, sűrű lombok közé, formás lábait minden aggodalom nélkül himbálva a levegőben. Fekete harisnyája, fehér szoknyájának fodra kilatszott, a mint dudolva, szórakozottan evett — a térdeire fektetett kis kosárból szedegetve a magával hozott eleséget.

Kétségkívül örömmel számított erre a vacsorára, mely gyermekeivének fényes emlékeit idézte föl. Kétségkívül szívesen reptelt ezek fölő tekintete.

Kissé előre hajolt, lenézett a kosárba, kisleányos grimacot vágott, elővette az üveget, s a mint kis kezével bűzta a dugót kifelé, újra megcsendült ajkán a dal: „Gondold meg és igyál...“

Mulattatta saját hangjainak tiszta, tűde csengése. Mielőtt ivott volna kétszer-háromszor a levegőbe trillázott, kivágva a legmagasabb hangokat, figyelve, előrehajolva, hogy felel reá a távoli viszhang. Aztán kedvesen szájjával illesztvén az üveget — sans géne nagyot húzott belőle.

Ezek a természetes, keresetlen mozdulatok tökéletesen elragadtak. Kalitkába zárt madár helyett élénk, vig, bájjal teli, szabadon röpkedő madár ült előttem.

(Folyt. köv.)

Gabona-árjegyzék

Pécs szab. kir. városában 1890. évi november hó 15-én tartott hetivásárról.

Az árak métermázsánként számítatnak.

Buza) őszi	—	—	—	—
) tavaszi	7	50	7	40
) új	—	—	—	—
Kétszerez) őszi	—	—	—	—
) új	6	70	6	60
Rozsa) őszi	—	—	—	—
) új	6	60	6	50
Árpa) őszi	—	—	—	—
) tavaszi	6	70	6	60
) új	—	—	—	—
Zab) őszi	—	—	—	—
) tavaszi	6	60	6	50
) új	—	—	—	—
Bükköny) széna	—	—	—	—
Repeze) őszi	—	—	—	—
) új	—	—	—	—
Kukoricza) ó	—	—	—	—
) új	6	—	5	90
Széna) ó	2	40	2	—
) új	—	—	—	—
Szalma		1	90	1	80

Kinálát: közép (mintegy 400 gabonacoski volt a piacon.)

Laptulajdonos:

NAGY FERENCZ

Feladó szerkesztő:

HAKSCH LAJOS.

NYILT - TÉR.†)

Köszönet-nyilvántás.

Fogadják — testvéreim nevében is — legmélyebb köszönetemet, kik nemeslelkű fivérem

Mendlik Ágoston

pécs-belvárosi apát-plébános

gyászos elhunytával ért csapásban becses részvételükkel törekedtek enyhíteni a nagy fájdalmat.

Mendlik Teréz

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

Szálloda-átvétel.

Van szerencsém a n. t. közönségnek tudomására hozni, hogy **Pécsen, Király-utca 45. sz. alatti**

„MAGYAR KIRÁLY“-hoz

czimzett, **kényelmes kávéházzal** összekötött, szállodát bére vettem, és azt **diszes külön étteremmel** bővítettem. Legközelebb a **kávéházi helyiségek** is a mai kor igényeinek megfelelőleg **átalakítottak.**

Támazkodva sok évi működésemre, reményem, hogy helyben is sikerülni fog, az igen tisztelt vendégeim igényeit minden tekintetben kielégíteni, annál inkább, mint-hogy főbb törekvésem oda irányul, a vendégszobákban, étteremben valamint a kávéházban is izletes ételek, hamisítatlan italok, gyors és pontos szolgálat által, jutányos árak mellett, a teljes elismerést kiérdemelni.

Uj vállalatomat a n. t. közönségnek becses pártfogásába ajánlván, maradok

kiváló tisztelettel

Zsilinszky Lajos,

vendéglős.

Hazánk legkedveltebb savanyúvizét
Borral használatra kiterjedt kedvezésnek örvendő

A MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

Legjobb asztali- és udvari vizet
Külföldi szolgálatot tesz az emelési zavarról.

Legnagyobb jogszelvényesek általánosan ismert és elismert
Füves földesúr, nádorok kapható.

Edeskvúty Lajos udvari szállóval Budapest
Tegyzintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Hirdetések:

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapír

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécsen.

Hattyu nagy termében.

Ma és mindennap nagy előadása

a **Grossman József** igazgatása alatt

daltársulatnak

változatos műsorozattal.

Holnapután pénteken november 28-án

Nagy Mariska és Herzig Marianna

kedvelt énekesnők jutalomjátéka

Csak még rövid ideig szereplése

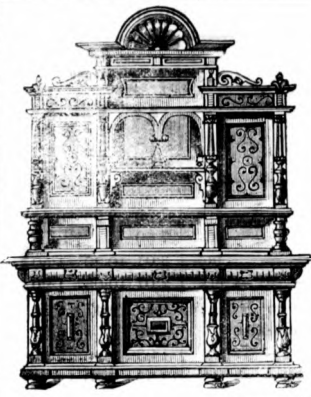
Rohmes testvéreknek,

a kitünő jux és trio tánczosoknak.

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Vasár és ünnepponnap beléptijegy 30 kr.

FŐNTARTOTT HELYEK.

ZSOLNAY IMRE butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

PÉCSETT Ferencziek-utcaza II. szám.

Nagy választékban teljes és stylszerű berendezett **alvó-, disz- és ebédlő-szobák**, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók, és minden e szakmába vágó czikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER. SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

„zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacsok, ezelőtt általános labdacso neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacso csodás hatásukat ezereszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacso általános elterjedésnek örvendnek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacso háziszerül ajánlataknak és ajánlataknak minden oly bajknál, melyek a rozsz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértürlések, aranyér, bélletlenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vészegénység s az abból eredő bajknál is: így sápkór, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacso oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacso fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészséggük viszonyára folytán hozzának írtak, ezen helyen csak néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. október 22-én.

Tekintetes Úr!

Alulírt kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vértisztító labdacsoiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.
Neureiter Ignác, orvos.

Hrasche Flódik mellett, 1887. szept. hó 12-én.
Tekintetes Úr!

Isten akarta volt, hogy az Ön labdacsoi kezem közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghűltem olyannyira hogy semmi munkát sem volt m többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezérz. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacso engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük viszonyára segítségül szolgáltak. Knifc Teréz.

Becs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Milyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnök 60 éves nagyénem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhuruban és vizkórásban, már életét is megunta, melyről egyikéknél le is mondták, midőn véletlenül egy doboz kapott az ön kitűnő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használatát folytán tökéletesen kigyógyult.
Legtöbb tisztelettel Weinzettl Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márczius 27-én.

Ukintetes Úr!

Alulírott ismétlen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismeréssel kifejezni ezen labdacso értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszésérinti használására önt ezennel felhatalmazom.
Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gotschold, Kolbach mellett, Szilézia 1886. okt. 8-án.

T. Úr!

Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy egy gyomoraját, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacso nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem. — vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacso csakis a Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához“ czimzett gyógyszerháza, Bécsben I. Singerstrasse 15. sz. a. készíttelnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacso tartalmaz doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 16 doboz tartalmazzatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.
Az őszeg elsőiben beküldésnél (mi legjobban póstauntalványal eszközölhetik) bérmenten küldésével együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr, 2 csomag 2 frt 80 kr, 3 csomag 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elajándékoság következtében ezen labdacso a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánzóttának; ennek következtében kériük csakis

Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással fekete színben és minden egy- s doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van elítva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és hatson, legjobb szer minden köszvényes és csúszos bajok, u. m. gerinc-agy-bántalom, tagszagatás, iechias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggatás stb. ellen 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer hosszú sora óta valamennyi hajnövekedés szer között orvosok által a legjobban elismerve. Egy elegánsan kiáltított nagy szelencével 2 forint.

Általános tapasz, Steudel tanártól. Útés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjukkacz, sebes- vagy gyulladt-mell vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tételje 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.-től. Sok év óta idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 krajczár. Bérmentve 65 kr.

Ütifüvedv, egy általánosan ismert kitűnő házi-szer hurut, rekedtség, gőrcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegcske ára 50 krajczár. 2 üveg bérmentve 1 forint 50 krajczár.

Élet-esszencia (prágai csöppek), megrontott gyomor, rozsz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi-szer. 1 üvegcsével 22 kr, 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Bullrich A. W.-től. Kitűnő házi-szer a rozsz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörös, gyomorhób, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalsam, 1 üveg 50 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábhelet és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 krajczár. Bérmentve 75 krajczár.

Golyva-balsam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 krajczár, bérmenten küldésnél 65 krajczár.

Helső vagy egészség-só kitűnő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajknál. 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorvult készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdettet összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletlen netán nem levők gyorsan és olcsón megszerethetnek. — Postal megrendések a leggyorsabban eszközölthetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; bármely megrendelésük utánvételt küldetnek. — Nyugomban csakis oly esetben történik a postás, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a költségek sokkal mérsékeltebbek.

Soda-viz

Kifőzés és **Pasteur-féle szűrő** által sterilisált, tehát teljesen bakterium-mentes vízből készítve folyton kapható

Sipőcz István

gyógyszerész

Soda- viz gyárában.

Ház és vendéglő-eladás

Szigetvárott, a vasuti állomáson rég fennálló

Molvay-féle vendéglő,

hozzá tartozó telkeivel együtt, szabad kézből eladó.

Bővebb **Molvay Vinczénél** Szigetvárott.

Olcsó és jó tüzelőfa

10 frt

1 méter öl, vagyis 4 köbméter hársáfa házhoz szállítva kapható

Pintér József

fakereskedésében.

Házhely eladó.

Özv. Mocsáry Antalné tulajdonát képező s a Vitéz-utca végében levő rét, mely

házhelyeknek

igen alkalmas, részleteinket vagy egészben, jutányos áron s kedvező feltételek mellett eladja. Bővebb értesítés kapható Czenger Károly urnál Ferencziek-utczája 40. szám alatt.

Csodák csodája.

„Eau de Cleopatra“ csodavíz és Cleopatra csoda arzenikus az oszt. magy. monarchia előkelő orvosi által megvizsgáltatott, a bőrré teljesen ártalmatlannak de hasznosnak találtatott.

Rövid idő alatt eltávolít mindenféle bőrbajt, nevezetesen: szeplőt, májfoltokat, pattanásokat, szemölcsöket stb. Az arcznak késő korai egészséges fehér rózsás színt kölcsönös, az arczbőrt puhítja, hosszabb használat után elavultítja a ráncokat. Csak ezermemmel ellátott üvegek és dobozok a valódiak. Hamisítástól nagyon vigyáznai kell.

Kapható utánvét mellett: **Damjanich-utca 9. Tóth E.**

Egy üveg vagy doboz ára: 1 frt 50 kr.

Elárusítók 30% előnyben részesülnek.

E. v. Tóth,

Budapest, VII. Damjanich-utca 9.

Vasúti menetrend.

Budapest-Dombovári vonal.

Uj-Dombvár-Pécs-Villány-Eszéki vonal.

Főúlról lefele olvasandó			Alulról fölfelé olvasandó			Főúlról lefele olvasandó			Alulról fölfelé olvasandó				
5406 szem.vonat I. II. III. oszt.	5402 gyorsvonat I. II. oszt.	5404 szem.vonat I. II. III. oszt.	5403 szem.vonat I. II. III. oszt.	5401 gyorsvonat I. II. oszt.	5405 szem.vonat I. II. III. oszt.	5506 szem.vonat I. II. III. oszt.	5502 gyorsvonat I. II. oszt.	5504 szem.vonat I. II. III. oszt.	5503 szem.vonat I. II. III. oszt.	5501 gyorsvonat I. II. oszt.	5505 szem.vonat I. II. III. oszt.		
10-50	8-00	3-25	ind. Bécs osztrák-m. á. v. pudv. érk.	1-40	7-20	6 05	8-25	2-05	9-10	ind. Budapest m. á. v. érk.	7-55	2-05	6-40
7-00	1-35	8-55	érek. Budapest m. á. v. — ind.	8-40	2-25	10 40	—	—	9-40	„ Fiume — — — — — érk.	7-00	—	—
9-05	7-45	12-10	ind. Arad — — — — — érk.	3-50	—	5-27	1-49	5-48	1-59	érek. Uj-Dombvár — — — — — ind.	3-01	10-20	1-50
10-48	5-30	8 30	Kolozsvár — — — — —	—	—	6-02	2-11	5-58	2-56	ind. Uj-Dombvár — — — — — érk.	2-07	10-05	1-29
—	8-27	1-05	Debreczen — — — — —	—	—	3-06	2-32	6 18	3-22	Sásd — — — — —	1-40	9-47	1-10
2-08	8-47	1-09	Nagy-Várad — — — — —	—	—	3-24	2-40	—	3-33	Bakócza-Felső-Mindszent — — — — —	1-29	—	1-02
10-48	7-46	—	Kassa — — — — —	—	8-04	6 05	3-00	6-42	4 01	Abaliget — — — — —	1-03	9-26	12-45
8-25	2-05	9 10	ind. Budapest m. á. v. (vend.) érk.	7-55	2-05	6 40	3 14	6-55	4-23	Bükkösd — — — — —	12-39	9-10	12-28
8-40	—	9-23	„ Budapest-Ferencváros „	7-43	—	6-29	3-28	7-08	4-42	érek. Szt.-Lőrincz — — — — — (ind.)	12-17	8-54	12-11
8-49	2 25	9 32	érek. Budap.-Kelenf. (vend.) ind.	7-33	1-45	6-20	3-33	7 09	4-45	ind.) Szt.-Lőrincz — — — — — (érek.)	12-14	8-53	12-06
8-55	2-26	9-35	ind. Budapest-Kelenföld — érk.	7-29	1-44	6-19	3-53	—	5-08	„ Pellérd (megálló hely) „	11-50	—	11-46
9-04	—	9-44	Budafok megálló —	7-21	—	6-11	4 03	7-35	5-18	érek. Pécs (vend.) — — — — — ind.	11-40	8-27	11-36
9-10	—	9-49	Budafok állomás —	7-16	—	6-06	4 20	7-45	5-28	ind. Pécs — — — — — érk.	11-10	8-12	10-55
9-30	—	10-08	Érd — — — — —	6-58	—	5-49	4 30	7-57	5-38	érek. Úszög — — — — — ind.	11-00	8-02	10-45
9-55	—	10-32	Ercsi — — — — —	6-34	—	5-26	9 04	9 04	6-44	érek. Villány (vend.) — — — — — ind.	9-48	6-50	6-50
10-21	—	10-57	Adony-Szabolcs — —	6-10	—	5-03							
10-35	—	11-10	Szolgaegyháza — — —	5-55	—	4-49							
10-51	3-49	11-25	Sárosd — — — — —	5-44	12-26	4 39							
11-16	4-09	11-49	érek. Sárbogárd (vend.) — ind.	5-14	12-00	4 10							
3-54	—	—	érek. Szegezárd — — — — — ind.	—	3-54	12-04							
11-24	4-10	11-54	ind. Sárbogárd — — — — — érk.	5-10	11-59	4 00							
12-08	4-35	12-23	Simontornya — — — — —	4-42	11-35	3-31	9-20	7-05	ind. Villány — — — — — érk.	9-19	6-40		
12-29	—	12-43	Pinczehely — — — — —	4-18	—	3-07	9-33	7-17	Magyar-Bóly — — — — —	9-07	6-29		
12-45	—	12-58	Hidegkút-Gyönk — — —	4-03	—	2-52	9-53	7-37	Baranyavár-Monostor — — — — —	8-46	6-09		
1-02	5-13	1-14	Szakály-Hőgyész — — —	3-47	10-55	2-36	10-09	7-54	Laskafalu — — — — —	8-27	5-51		
1-19	5-26	1-31	Kurd-Csibrák — — — — —	3-30	10-42	2-19	10-24	8-08	Dárda — — — — —	8-13	5-38		
1-33	—	1-44	Döbrököz — — — — —	3-17	—	2-06	10-40	8 30	érek. Eszék (vend.) — — — — — ind.	7-50	5-20		
1-49	5-48	1-59	érek. Uj-Dombvár (vend.) — ind.	3-01	10-20	1-50							
4-03	7 35	5-18	„ Pécs — — — — — „	11-40	8-27	11-36							
9-04	9-04	6-44	„ Villány — — — — — „	9 48	6-50	6-50							
10-40	10-40	8-30	érek. Eszék — — — — — „	7 50	5-20	5-20							
11-36	—	11-40	ind. Pécs — — — — — érk.	5-18	—	4-03							
2-16	5-53	2-22	„ Uj-Dombvár — — — — — „	2-41	10-15	1-24							
2-21	5-58	2-27	érek. Dombovár (vend.) — ind.	2-36	10-10	1-19							
6-00	—	8-15	„ Báltaszék — — — — — „	6-50	—	8-47							

J e g y z e t :

Az aláhuzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időközt jelentik.

Mohács-barcsi vonal.

Barcs-mohácsi vonal.

Kilométer	Állomások	Vegyes vonatok		Tehervonat személyszállításal		Kilométer	Állomások	Vegyes vonatok			
		1	3	11*)	13/5*)			2	4	6	
		I, II. és III. kocsiosztály						I, II. és III. kocsiosztály			
	Csatlakozások.						Csatlakozások.				
	Broód — — — — — ind.	—	11-53	—	11-54		Bécs — — — — — ind.	6-00	7-40	—	
	Eszék — — — — — „	1-47	5-20	—	7-50		Triest — — — — — „	—	8-00	—	
	Villány — — — — — érk.	3-47	6-40	—	9-19		Kanizsa — — — — — „	2-25	5-28	—	
	—						Budapest — — — — — „	8-25	—	9-10	
18-8	Mohács — — — — — ind.	3-15	5-32	9-00	8-06		—	4-46	7-54	—	
23-3	Német-Bóly — — — — — „	3-44	6 10	9-33	8-44		Barcs — — — — — érk.	5-00	8-80	—	
34-5	Villány — — — — — érk.	4-05	6-35	9-54	9-09	12-8	Darány — — — — — ind.	5-31	9-02	—	
29-5	Trinitás — — — — — „	4-22	6-50	10-10	9-48	29-7	Szigetvár — — — — — „	6-08	9-47	—	
54-8	Áta — — — — — „	4-43	7-11	10-33	10-09	44-3	Szt.-Lőrincz — — — — — „	6-50	10-29	4-45	
59-8	Úszög — — — — — „	4-54	7-22	10-46	10-20	57-5	Pellérd megálló — — — — — „	7-14	10-48	5-08	
65-4	Pécs — — — — — érk.	5-34	8-02	11-21	11-00	63-1	Pécs — — — — — érk.	7-25	11-02	5-18	
78-6	Pellérd megálló — — — — — „	5-44	8 12	11-41	11-10	68-1	Úszög — — — — — „	7-45	11-17	5-28	
93-2	Szt.-Lőrincz — — — — — „	6-14	8-37	—	11-10	83-4	Áta — — — — — „	8-02	11-35	5-43	
110-1	Szigetvár — — — — — „	6-26	8-49	—	11-50	88-4	Trinitás — — — — — „	8-33	12-08	6-13	
122-9	Darány — — — — — „	7-10	9-17	—	12-17	98-6	Villány — — — — — érk.	8-44	12-21	6-24	
	Barcs — — — — — érk.	7-40	10-00	—	—	109-1	Német-Bóly — — — — — ind.	9-04	12-44	6-44	
		8-16	10-40	—	—	122-9	Mohács — — — — — érk.	9-25	1-00	7-00	
		8-40	11-04	—	—			9-55	1-26	7-30	
		8-55	11-20	—	—			10-19	1-54	7-58	

*) A nyári hajómenetrendnél és a hajózárt tartama alatt naponta a 11. sz. vonat közlekedik, míg a tavaszi és őszi hajómenetrendnél a 13/5. sz. vonat fog indítottat Villány-Úszög (Pécs) vonalon azonban az 5. sz. vonat naponta jár. Hajókésés esetében a 11. sz. vonat 10 óra 20 perczig várakozik Mohácson.

Hajócsatlakozás Mohácson.

- A 2. sz. vonat az Ujvidék-Zimony-Orsováról Budapestre közlekedő pósthajóhoz.
- A 3. sz. vonat a Budapestről Mohácsra közlekedő személyhajóhoz s az Ujvidék-Zimony-Orsováról Budapestre közlekedő pósthajóhoz.
- A 6. sz. vonat a Budapestről Orsovára menő pósthajóhoz és a Mohácsról Budapestre közlekedő személyhajóhoz.
- A 11. sz. vonat a Budapestről Ujvidék-Zimonyra közlekedő pósthajóhoz.
- A 13/5. sz. vonat a Budapestről Mohácsra tavasszal és ősszel közlekedő személyhajóhoz.